

Novus Rapport: SVD frågor

Undersökningen har genomförts av Novus och SVD äger rätt till första publicering.

Undersökningen genomfördes i Novus Sverigepanel med 1089 respondenter i åldrarna 18 - 84 år under perioden 15 - 20 juni 2023.

Vid osäkerhet kontakta Novus för hur undersökningen skall tolkas.

Sammanfattning:

Regeringens och EUs politik är viktig för att hindra klimatförändringarna. Kanske inte helt oväntat att klimatfrågan anses vara en politisk fråga har Novus undersökningar visat länge. Och det är ju genom lagar och regler som klimatfrågan angrips. Men tittar man på den här undersökningen tillsammans med tidigare undersökningar vi gjort kring svenska folkets syn på klimatfrågan, är det tydligt att svenska folket ser det som en global fråga, men den behandlas i Sverige primärt som en lokal fråga. Målet med nollutsläpp tar t.ex. inte hänsyn till de utsläpp som skapas av den import som sker i klimatomställningens namn. Svenska folket vet också att Kina är det land som släpper ut mest, och att deras arbete för att minska sina utsläpp inte alls är tillräckliga. Vilket ännu mer aktualiseras i frågan om det är viktigare att Kina gör något åt sina utsläpp än att Sverige gör det. Den sker i en politisk kontext där SD är det parti som för fram den frågan mest. Men man ser också tydligt i de undersökningar Novus gjort att det inte betyder att Svenska folket inte vill göra något. Man vill göra något, men faran med att enbart fokusera på Sverige och ignorera de stora internationella utsläppen, där faktiskt en del kommer som en direkt effekt av Sveriges jakt på nollutsläpp. T.ex. köpa elbilar som på kort sikt skapar stora utsläpp men förutsatt att elproduktionen är CO neutral tar igen det efter ett antal år. Men faktum är att Sveriges omställning ökar utsläppen i Kina på kort sikt. Novus klimatrapport 2021 visar också mycket få svenskar tror att elbilen löser klimatkrisen. Däremot anser man att det bästa man kan göra är att minska sin konsumtion, och man efterfrågar internationella klimatdomstolar. Man vill också att Sverige skall vara ett föregångsland. Så detta handlar inte om klimatförnekelse när man säger att Svensk påverkan inte spelar någon roll om inte Kina gör något. Utan det handlar om att man ser var de stora problemen är och att det inte har någon effekt om vi har nollutsläpp om det inte leder till att t.ex. Kina också kraftigt minskar sina utsläpp. Det är ju också sant.

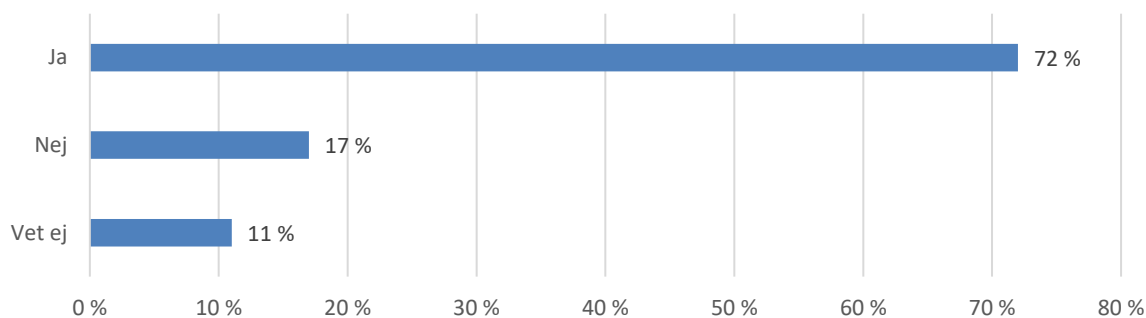
Frågan man bör ställa sig är var det innebär att vara ett föregångsland. Redan nu är Sverige det om man tittar på utsläpp i netto och även per capita. Svensk elproduktion är nära nog netto noll i co2 utsläpp. Svensk reglering på utsläpp har kommit långt, probleminsikten och viljan hos svenska folket finns. Men hjälper det att vara först mot nollan om inte de stora länderna ens minskar sina utsläpp? Eller betyder det kanske att Sveriges roll som föregångsland är att ställa krav på de länder med störst utsläpp att de minskar dessa. Eller att man bygger upp en inomeuropeisk eller nationell produktion som man då kan reglera hårdare än vad som sker t.ex. om produktionen är i Kina?

Sedan visar det också varför MP som anses vara det parti i Sverige som är bäst på klimatfrågan, trots det är en mycket viktig fråga för Svenska folket ändå bara har stöd av ca 4% av svenskarna. Jo för klimatfrågan som är en global fråga hanteras som en lokal fråga. Att man inte adresserar det problem Svenska folket känner till, att det inte spelar någon roll vad vi gör om vi inte kan påverka Kina att minska sina utsläpp.

Att vara ensam bäst i klassen hjälper inte, man måste visa att det går, men ännu viktigare få igång en reell förändring hos andra länder som släpper ut extremt mycket mer än Sverige. Det visar bl.a. denna undersökning. Det finns partipolitiska skillnader. SD är det parti som mest pratar utifrån en global fråga, och de har ju inte fel i sak, att det inte spelar någon roll vad vi gör om Kina inte gör något. Men sedan borde kampen som väljarna efterfrågar vara hur kan vi få till en reell förändring på ett globalt plan? Hur kan Sverige på riktigt påverka de totala utsläppen? Det är det svenska väljarna väntar på politiska initiativ kring.

Vi ville också se var svenska folket tycker om "rädda våtmarkerna" aktionerna. Det är tydligt att de inte ser deras klimatarbete som de främsta, tvärtom anser 36 % att de skadar miljörörelsen. 26 % anser att de använder miljöfrågan som en ursäkt för att sabotera. Endast 14 % av svenskarna anser att det gör något bra för klimatet. Läs min analys kring varje fråga på följande sidor.

Torbjörn Sjöström
VD
Novus

Fråga:
Är regeringens politik viktig för att hindra klimatförändringarna?

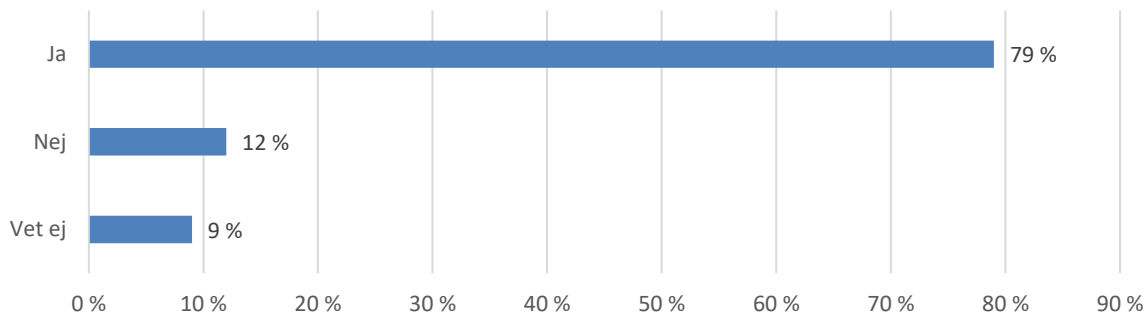
	Totalt	M	S	SD	M+L+KD+SD	S+V+MP+C
Ja	72 %	77 %	81 %	43 %	63 %	82 %
Nej	17 %	13 %	13 %	42 %	25 %	13 %
Vet ej	11 %	10 %	6 %	14 %	12 %	5 %

Analys:

72 % av svenska folket anser att regeringens politik är viktig för att hindra klimatförändringen. Men det säger inget om vilken politik detta handlar om. Tittar man på Novus klimatrappport så anser svenska folket att det viktigaste är en internationell klimatdomstol som straffar de värsta länderna. Länder som svenska folket listar som Kina, Ryssland och USA bl.a. Länder man inte alls tycker tar sitt ansvar i förhållande till sin påverkan. Så detta behöver inte betyda att man tycker att Sveriges nationella nollvision är rätt väg framåt. Svaret kan likagärna tolkas som att Sverige behöver trycka på de värsta länderna så att de börjar agera mer. Att Sverige som föregångsland borde sluta importera så mycket från Kina som en del i sitt klimatarbete, och bygga upp en inhemsk produktion som ju då skulle behöva följa de svenska klimat och miljöreglerna som ju inte t.ex. Kina har.

SD avviker lite här och det handlar sannolikt om att de inte anser att Sverige kan påverka internationellt och att det därför inte spelar så stor roll hur vår politik är. Sverige är ett litet land med nationell försumbar påverkan på klimatet. Detta handlar inte om klimatförnekelse, det ser vi också i våra undersökningar, det är mycket få svenskar, några procent, som anser att människan inte alls påverkar klimatet. Så blanda inte ihop svensk påverkan med mänsklighetens påverkan. 10 miljoner svenskar vs 10 miljarder människor. En promille av jordens befolkning bor i Sverige. Ett Sverige som så länge vi klarar oss på vår inhemska energiproduktion har ett netto noll i utsläpp i ett av det största utsläppskällorna globalt. Därför som bilen står för en förhållandevis stor del av Sveriges CO2 utsläpp, för vår energiproduktions utsläpp är nära noll. Globalt står personbilen för några procent av utsläppen om jag minns rätt. Däremot nytillverkningen av bilen står för en större del av utsläppen, som en del av industrins utsläpp som står för ca en tredjedel av alla utsläppen. Energi står för en tredjedel, transport en tredjedel och industrin en tredjedel. Men personbilstransporten står för ca 10% av 33 %. Inom transporter är det båttrafiken som är värst, följt av flyg och sen lastbilar.

Fråga:
Är EU:s politik viktig för att hindra klimatförändringarna?

	Totalt	M	S	SD	M+L+KD+SD	S+V+MP+C
Ja	79 %	80 %	93 %	43 %	65 %	94 %
Nej	12 %	10 %	3 %	45 %	24 %	2 %
Vet ej	9 %	9 %	5 %	11 %	11 %	4 %

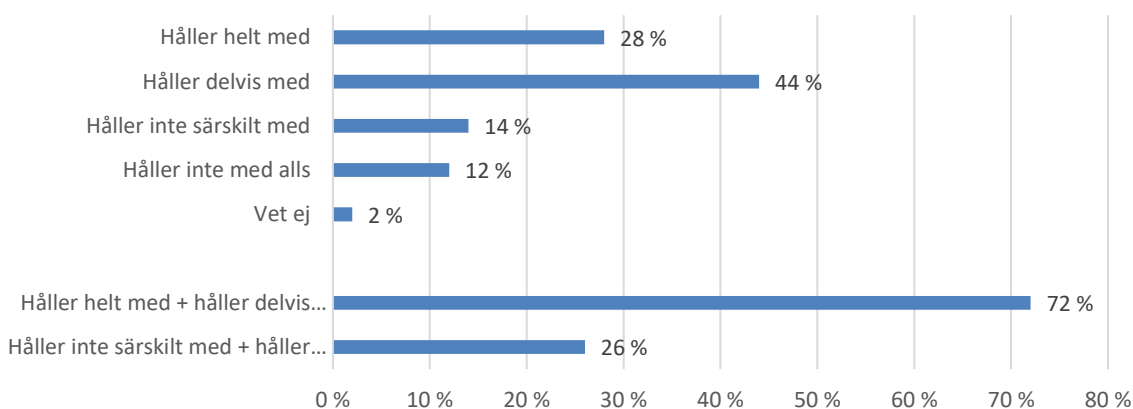
Analys:

EU:S politik är lite viktigare, men ungefär densamma som svensk politiks roll. Egentligen är detta lite konstigt, men det handlar nog om att man inte ser EU som en stor klimatbov, även om Eus möjlighet som en klimataktör är mycket större än Sveriges. Men här handlar det nog delvis om att EU är nästan helt nyhetsmässigt obevakat i Sverige. Det är en perifer händelse som resulterar i konstiga förbud i Sverige. Istället för att Sverige är en aktiv roll i Eus utveckling, och att Sverige via EU kunde skapa ett mer hållbarare Europa både ur ett klimatperspektiv men också ur ett sysselsättningsperspektiv.

Men svenskarna tycker att det är viktigt att EU gör saker, det är ju iofs rätt, precis som svenska politiker sedan kanske behöver arbeta via EU, så detta kanske inte är så konstigt ur det perspektivet. SDs sympatisörers syn på detta är ungefär densamma.

En komplettering till SDs väljare. De har i större omfattning tappat tilltron till politikens makt, så det kan också inverka.

Fråga:
Det viktigaste är inte om Sverige minskar sina utsläpp - det viktigaste är att Kina gör det

	Totalt	Man	Kvinna	18-34 år	35-49 år	50-64 år	65-84 år
Håller helt med	28 %	36 %	19 %	21 %	24 %	35 %	32 %
Håller delvis med	44 %	42 %	45 %	48 %	46 %	35 %	46 %
Håller inte särskilt med	14 %	11 %	17 %	20 %	14 %	12 %	9 %
Håller inte alls med	12 %	10 %	14 %	9 %	13 %	15 %	11 %
Vet ej	2 %	0 %	5 %	2 %	3 %	2 %	2 %
Håller helt med + håller delvis med	72 %	79 %	64 %	69 %	70 %	71 %	77 %
Håller inte särskilt med + håller inte alls med	26 %	21 %	31 %	29 %	27 %	27 %	20 %

	Totalt	M	S	SD	M+L+KD+SD	S+V+MP+C
Håller helt med	28 %	39 %	13 %	70 %	51 %	11 %
Håller delvis med	44 %	48 %	47 %	26 %	40 %	46 %
Håller inte särskilt med	14 %	10 %	19 %	3 %	6 %	22 %
Håller inte alls med	12 %	2 %	20 %	1 %	2 %	20 %
Vet ej	2 %	2 %	1 %	0 %	1 %	1 %
Håller helt med + håller delvis med	72 %	87 %	59 %	96 %	91 %	56 %
Håller inte särskilt med + håller inte alls med	26 %	12 %	39 %	4 %	8 %	42 %

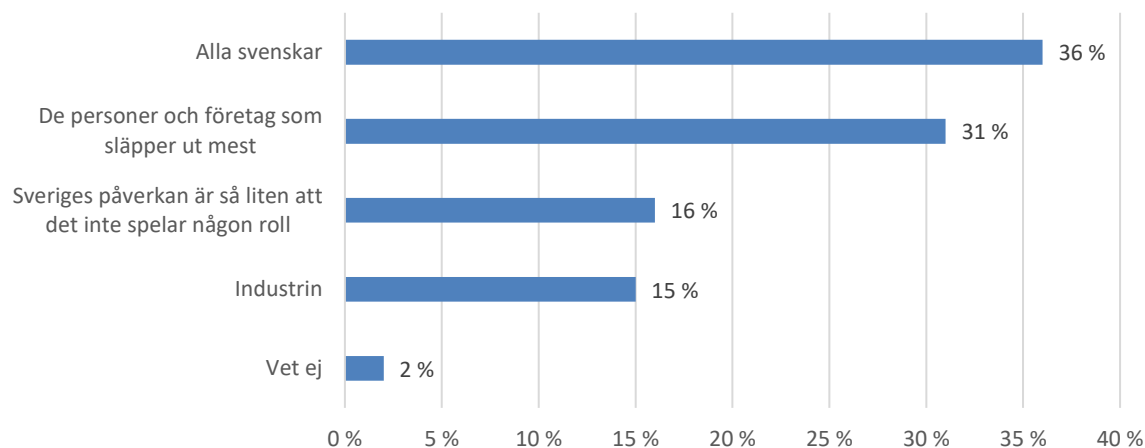
Analys:

Svenska folket vet att Kina inte bara är världens fabrik utan också står för de största utsläppen. Vi vet också att man vet att vår konsumtion leder till ökade utsläpp i Kina. Och att det för individen är effektivast att minska sin konsumtion. Vilket ju då minskar efterfrågan på Kinatillverkade varor.

72 % av svenskarna håller helt eller delvis med om att det är viktigare att Kina gör något än att Sverige gör det. Och är det då så att Svensk strategi som föregångsland inte får med sig Kina så blir ju arbetet i stort sett verkningslöst. Kanske även sämre om nu sättet att vara föregångsland enbart tittar på den nationella produktionen och man ser det som positivt att köpa fler varor från Kina som en del i svensk omställning. Att man genom att minska till noll i Sverige ökar utsläppen i Kina.

Det finns inte oväntat en partipolitisk skillnad. Oppositionen håller i lägre grad med om detta, men även där är det en majoritet som helt eller delvis håller med om detta påstående. Men inom regeringen plus SD är det 91 % som helt eller delvis håller med om påståendet.

Värt att notera är att 72 % av svenska folket också är rädda för Kina som en stormakt. Och det handlar sannolikt också om deras påverkan inte bara på sin omvärld genom påtryckning utan också att de står för den största påverkan på ett av mänsklighetens största hot, klimatet. USA kan man skylla på en president och man förstår att det skiljer sig beroende på vem som blir vald. Även om svenskarna förfasas över hur någon som Trump kunde bli vald. Men Kinas ledare väljs inte demokratiskt och deras planer är längre än de flesta demokratiskt valda staters mandatperioder. Lägg då till att det gör att Kina snabbare hade kunnat ställa om ifall den politiska viljan fanns. Handlingskraften den Kinesiska staten har kombinerat med vad man ser att denna handlingskraft används till skapar en rädsla och en oro för framtiden för de flesta Svenskar.

Fråga:
Vilka anser du det är viktigast i Sverige att göra uppoffringar för klimatet?

	Totalt	M	S	SD	M+L+KD+SD	S+V+MP+C
Alla svenskar	36 %	35 %	53 %	8 %	24 %	47 %
Industrin	15 %	11 %	17 %	12 %	13 %	18 %
De personer och företag som släpper ut mest	31 %	35 %	26 %	28 %	31 %	31 %
Sveriges påverkan är så liten att det inte spelar någon roll	16 %	17 %	4 %	52 %	31 %	3 %
Vet ej	2 %	1 %	0 %	0 %	1 %	1 %

	Totalt	Man	Kvinna	18-34 år	35-49 år	50-64 år	65-84 år
Alla svenskar	36 %	36 %	36 %	30 %	33 %	35 %	46 %
Industrin	15 %	13 %	17 %	22 %	14 %	13 %	8 %
De personer och företag som släpper ut mest	31 %	28 %	35 %	33 %	30 %	31 %	31 %
Sveriges påverkan är så liten att det inte spelar någon roll	16 %	22 %	10 %	12 %	18 %	21 %	13 %
Vet ej	2 %	1 %	3 %	3 %	4 %	0 %	1 %

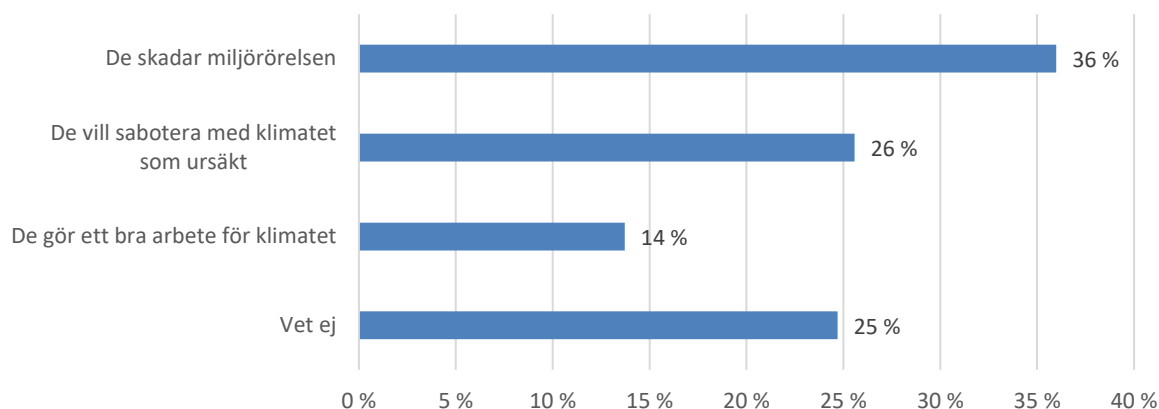
Analys:

Uppoffringar kan vara minskad konsumtion, precis som ökade kostnader, ändrade resvanor, minskade flygresor. Det är ett brett begrepp.

Även om man tycker att det är Kina och de andra stormakterna som släpper ut mest och som borde ta större ansvar. Så betyder inte det att svensken inte tycker att något skall göras nationellt. Novus klimatrapport visar att man anser att minskad konsumtion är det bästa man som individ kan göra för att påverka.

Drygt var tredje svensk anser att alla svenskar skall göra uppoffringar för klimatet. Nästan en tredjedel anser att det är de personer och företag som släpper ut mest som behöver göra uppoffringar, inte alla på ett bräde. Tex Bor man i stan är vegetarian och cyklar till jobbet så kanske man tycker att man inte behöver göra mer, eller redan gjort uppoffringar och känner att industrin men kanske också privatpersoner som kör stora SUVar och äter kött behöver göra uppoffringarna istället.

Men 16 % anser att vi inte kan göra något alls i Sverige, där har vi varannan SD sympatisör. Synen på klimatet och vilka effekter som har påverkan har blivit en ganska tydlig politisk vattendelare. Klimatfrågan kanske håller på att bli det som tar efter flyktingfrågan. Där känslor och empati krockar med en faktabaserad retorik. Där vi är ett rikt land som skall göra lite mer än andra som man inte anser har förmåga att göra lika mycket.

Fråga:
Vad är din åsikt om aktionerna från "rädda våtmarken"

	Totalt	Man	Kvinna	18-34 år	35-49 år	50-64 år	65-84 år
De gör ett bra arbete för klimatet	14 %	13 %	14 %	10 %	10 %	19 %	16 %
De skadar miljörörelsen	36 %	42 %	30 %	47 %	29 %	30 %	36 %
De vill sabotera med klimatet som ursäkt	26 %	29 %	22 %	19 %	28 %	32 %	25 %
Vet ej	25 %	16 %	34 %	24 %	33 %	18 %	23 %

	Totalt	M	S	SD	M+L+KD+SD	S+V+MP+C
De gör ett bra arbete för klimatet	14 %	11 %	18 %	5 %	8 %	21 %
De skadar miljörörelsen	36 %	33 %	38 %	32 %	35 %	38 %
De vill sabotera med klimatet som ursäkt	26 %	39 %	19 %	48 %	41 %	15 %
Vet ej	25 %	17 %	25 %	14 %	16 %	26 %

Analys:

Endast 14 % av svenskarna anser att rädda våtmarken gör ett bra arbete för klimatet. Nästan var tredje svensk anser att de använder klimatet som en ursäkt för att sabotera och en dryg tredjedel säger att de skadar miljörörelsen. Var fjärde svensk vet inte vad de tycker.

Det finns ett starkare stöd i de äldre åldersgrupperna, kanske lite uppseendeväckande ändå att det är åldersgruppen 50-64 som tycker de gör ett bra arbete och de yngre som ju är närmare "generation Greta" inte alls i samma omfattning ser att de gör något bra.

Det finns en partipolitisk uppdelning, och SD:s samt regeringspartierna anser i högre grad att de vill sabotera med klimatet som ursäkt. Men oavsett partipolitisk sympati bland oppositionen eller de större partierna så är det en majoritet som anser att de skadar eller använder miljörörelsen som en ursäkt.

För mer information kontakta
 Torbjörn Sjöström
torbjorn.sjostrom@novus.se